

Implementirano $\neq$ testirano $\neq$ ispravno

Nenad Ajvaz, Stefan Kapunac, Filip Jovanović, Aleksandra
Radosavljević

Univerzitet u Beogradu, Matematički Fakultet

14. maj 2019

Primena softvera u svakodnevnom životu

Softver se danas koristi doslovno svuda

- Administracija
- Edukacija
- Komunikacija
- Industrija
- Saobraćaj
- Ekonomija
- Zdravstvo
- Nauka
- Inženjerstvo
- ...

Primeri neispravnog softvera

- Therac-25, 1985.
- Marsov orbiter za proučavanje klime, 1999.
- Letovi u Los Angelesu, 2004.
- Boing 737 MAX, 2019.

Testiranje u razvoju softvera

„Program testing can be used to show the presence of bugs, but never to show their absence!“

Edsger W. Dijkstra

Verifikacija softvera

Definicija

- *verification = Are we building the product right?*
- *validation = Are we building the right product?*

Podela

- 1 Dinamička verifikacija
  - testiranje crne kutije (funktionalno testiranje)
  - testiranje bele kutije (strukturno testiranje)
- 2 Statička verifikacija
  - simboličko izvršavanje
  - aptraktna interpretacija

Alati za verifikaciju softvera

- **Alati za automatsko testiranje**

Obezbeđuju automatsko sprovođenje testova

- Selenium
- ...

- **Formalni dokazivači ispravnosti**

Omogućavaju interaktivnu formulaciju matematičkog dokaza korektnosti

- Isabelle/HOL
- Coq
- ...

Modeli i metrike pouzdanosti

- ① Deterministički modeli
  - Holstedova metrika
  - Mek-Kejbova ciklometrična složenost
  - ...
- ② Probabilistički modeli
  - Modeli stope neuspeha
  - Modeli rasta pouzdanosti
  - ...

Holstedova metrika

Obeležje	Opis	Formula
n_1	broj jedinstvenih operatora	
n_2	broj jedinstvenih operanada	
n	vokabular programa	$n_1 + n_2$
N_1	ukupan broj operatora	$n_1 \cdot \log_2(n_1)$
N_2	ukupan broj operanada	$n_2 \cdot \log_2(n_2)$
N	dužina programa	$N_1 + N_2$
V	obim programa	$N \cdot \log_2(n_1 + n_2)$
D	težina razumevanja i debugovanja	$n_1/2 \cdot N_2/n_2$
M	vreme utrošeno na implementaciju	$V \cdot D$
T	vreme utrošeno na testiranje	$M/18$
E	broj grešaka i bagova	$V/3000$

Mek-Kejbova ciklometrična složenost

$$C = E - V + 2P$$

E = broj grana grafa G

V = broj čvorova grafa G

P = broj povezanih komponenti grafa G

G = graf kontrole toka programa

Probabilistički modeli

Pojava greške se posmatra kao verovatnosni događaj.
Prave se modeli na osnovu ponašanja programa na koje se primenjuju statističke metode.

Budućnost softvera

Razni alati već danas automatizuju mnoge faze razvoja

- Generisanje koda
- Optimizacija
- Debugovanje

Veštačka inteligencija

- Sa napretkom veštačke inteligencije i mašinskog učenja, proces razvoja može da se ubrza eksponencijalno
- Već se radi na sistemima koji automatski generišu kod (Bayou)
- Verujemo da će u budućnosti kod da pišu mašine, a zadatak programera će biti samo da kontroliše i usmerava

Zaključak

- 1 Greške su neizbežne
- 2 Testiranje je važno, ali ne uvek dovoljno
- 3 Formalna verifikacija je ponekad neophodna
- 4 Mašine će zavladatai svetom

01001000 01110110 01100001
01101100 01100001 00100001
(Hvala!)